

[Gert Petersen]

en stribe lande, eller i hvert fald én 3-4-5 lande, som sammen fremlægger et forslag, men vi er bange for, at hvis ikke den mulighed opretholdes, at Danmark alene kan gøre det, kan man bruge begrebet »ligesindede« som en slags bremseklovs, en undskyldning: vi kunne ikke finde de rigtige ligesindede. Det kan man naturligvis godt, hvis der er vilje til det, men vi er altså bange for, at der ikke er vilje til det, og at det derfor vil blive brugt som en undskyldning.

Man kan sige, at det forslag om intensive-rede forhandlinger om atomprøvestop, som Danmark har været medforslagsstiller til, og som 3 lande inden for Atlantpagten, nemlig USA, England og Frankrig, stemte imod, gav anledning til splittelse i NATO. Det forslag stillede Danmark sammen med en række andre lande, nemlig Australien, Fiji, Finland, Island, Irland, New Zealand, Norge, Papua, Samoa og Sverige. Her kunne man altså godt finde de ligesindede lande, som man ville være i selskab med for at stille et sådant forslag, da var der ikke noget problem, men jeg er bange for, at når det drejer sig om ikke-førstebrug, vil det være et kolossalt problem, for så er det nogle bestemte udvalgte stater, man vil finde, mens man ikke vil acceptere andre, hverken inden for den alliancefri gruppe eller for den sags skyld inden for NATO. Det ville ikke være nok at have Grækenland med, det ville ikke være nok at have et andet mindre NATO-land med, nej, det måtte være nogle af de afgørende NATO-lande.

Derfor er sagen også, at regeringspartier-nes dagsordensforslag, selv om det demonstrerer, at man er begyndt at spekulere over dette spørgsmål, ikke er forpligtende nok, medens derimod den socialdemokratiske dagsorden, der jo på dette område næsten helt svarer til det dagsordensforslag, som hr. Albrechtsen har fremsat, rummer en klar forpligtelse.

Jeg vil da godt sige, at jeg ikke helt forstår, hvorfor regeringspartierne har så meget imod den dagsorden, som på det punkt svarer til den, vi andre har foreslået, for det er jo ikke et diktat over for NATO, der er tale om. Der er jo ikke tale om i denne sammenhæng – det kunne SF godt have lyst til at foreslå i anden sammenhæng – at Danmark skal opsigte NATO-strategien; der er tale om, at Danmark tager et initiativ for at få for-

handlinger i gang om en ikke-førstebrugs-traktat mellem de to alliancer. Det er også indlysende, at skal traktaten indgås, må den have samtykke fra NATO. Det er da klart, at når der er tale om en traktat mellem to alliancer og den ene af dem er NATO, må NATO give samtykke. Men det, der er tale om, er, at initiativet startes i De Forenede Nationer, og jeg synes, at det er meget nærliggende, fordi det er et spørgsmål, der vedrører hele verdenssamfundet. Hvis verdenssamfundet kan fremkomme med en sådan opfordring til de to alliancer om at indlede forhandlinger om en traktat, er det rimeligt, at dette kommer netop fra verdenssamfundet. Hvad der så kommer ud af de forhandlinger, må fremtiden vise.

Igen: der er ikke tale om, at vi med dette forslag dikterer den alliance, vi selv tilhører, noget, men der er tale om, at vi opfordrer verdenssamfundet til at tage initiativ til at rette henvendelse til begge alliancer for at få dem til at forhandle og finde ud af, hvordan og på hvilke betingelser en ikke-førstebrugs-traktat kan etableres.

Så skal jeg sige til allersidst til udenrigsministeren, at jeg da også er glad for, at der åbenbart er tale om et fejlreferat, når det er blevet sagt, at forsvarsministeren har tilsluttet sig kritikken af Holland i NATO. Jeg har en mistanke – jeg ved ikke, om den er rigtig – om, at det kan hænge sammen med, at generalsekretæren for NATO bagefter har givet sit presseinterview, som han plejer – det har vi været ud for tidligere – og har sagt, at det forholdt sig sådan og sådan, og så er det ikke blevet gjort klart, at Danmark ikke har delt den opfattelse. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, at det er gået til på den måde, om det er på den måde, fejlmeldingen er opstået, men det kunne tænkes.

Med hensyn til USAs stjernekrigs- eller SDI-projekt er det rigtigt, at det i Genèveaftalen, da forhandlingerne blev startet, hedder, at man stræber efter at forhandle for at standse våbenkapløbet på Jorden og forhindre det i rummet, men der er jo så en tvetydighed i den amerikanske position: hvordan vil man forhindre det i rummet? Vi er mange, der har det indtryk, at USA ikke vil bortforhandle retten til at udforske og udvikle SDI-programmet, og når man ikke vil det, selv mod de største indrømmelser, er det efter vores opfattelse en farlig forhandlingspo-